

Znaky a vodítka procesu deinstitucionalizace (transformace ústavní péče v péči komunitní)

Deinstitucionalizace: role zařízení a zřizovatelů

1. Vůle ke změně

Cílový stav: Všechny rozhodovací struktury jasně a veřejně vyjadřují závazek k deinstitucionalizaci (tj. k transformaci ústavní péče v péči komunitní).

1.1. Existuje veřejný závazek k deinstitucionalizaci (tj. k transformaci ústavní péče na péči komunitní).				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	Poznámka
1.1.a Zařízení činí kroky k tomu, aby jeho zřizovatel vyjádřil závazek k deinstitucionalizaci.		X		V rozsahu plánovaných kapacit nové komunitní služby
1.1.b Zřizovatel vyjadřuje a zveřejňuje závazek k deinstitucionalizaci.		X		
1.1.c Zařízení vyjadřuje a zveřejňuje závazek k deinstitucionalizaci.		X		

2. Plánování a koordinace deinstitucionalizace na všech úrovních

Cílový stav: Transformace probíhá na základě plánu a spolupráce všech subjektů a se zohledněním všech podstatných souvislostí.

2.1. Transformace probíhá dle plánu transformace ústavní péče v péči komunitní.				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
2.1.a Plán činnosti (rozvojový plán) organizace poskytující ústavní sociální služby směřuje k její transformaci na službu komunitní a je v souladu s principy, cíli a postupem deinstitucionalizace.		X		
2.1.b Plán transformace vychází z individuálních plánů jednotlivých klientů, které obsahují plán přechodu do komunity.	X			
2.1.c Klientům s nejvyšší mírou podpory a dětem je při plánování transformace a při opouštění objektu věnována zvýšená pozornost.	X			
2.1.d Plán transformace stanovuje jednotlivé kroky s určením termínů jejich plnění.	X			

2.2. Proces transformace ústavní péče v péči komunitní je koordinován a řízen.				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
2.2.a	Zařízení jasně stanoví odpovědnosti jednotlivých lidí a organizací podílejících se na transformaci ústavní péče v péči komunitní.	X		
2.2.b	Je stanovena řídicí struktura transformace.		X	
2.2.c	Existuje tým, v němž dotčené osoby spolupracují na procesu transformace.	X		
2.2.d	Vedení ústavu zapojuje do procesu transformace všechny organizační útvary zařízení a všechny dotčené zaměstnance.	X		
2.2.e	Všichni zaměstnanci mají potřebné informace o transformaci.	X		
2.3. Probíhá spolupráce všech lidí a organizací důležitých pro dosažení změny.				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
2.3.a	Zařízení vyhledává lidi a organizace důležité pro dosažení změny a spolupracuje s nimi.	X		
2.3.b	Zařízení se aktivně zapojuje do existujících struktur, které lze využít k procesu transformace.	X		
2.3.c	Zařízení se v případě potřeby zasazuje za vznik struktur, které umožní spolupráci všech lidí a organizací důležitých pro dosažení změny.	X		

3. Zapojování lidí se zdravotním postižením, jejich rodinných příslušníků a blízkých osob (případně opatrovníků) do procesu deinstitucionalizace

Cílový stav: Lidé se zdravotním postižením, jejich rodinní příslušníci, blízké osoby, případně opatrovníci, jsou plnohodnotnými partnery v transformaci ústavní péče v péči komunitní.

3.1. Lidé se zdravotním postižením rozhodují o tom, kde, s kým a jak žít.				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
3.1.a	Zařízení má a používá nástroje, jak klienty podporovat v samostatném rozhodování.	X		
3.1.b	Pokud není klient schopen v některém ohledu činit samostatná rozhodnutí o běžných	X		

	záležitostech, činí tato rozhodnutí pracovník zařízení vždy v nejlepším zájmu tohoto klienta.				
3.1.c	Klienti jsou v rozhodování podporováni osobou dle vlastního výběru.	X			
3.1.d	Do individuálního plánu každého klienta je zahrnuto plánování přechodu z ústavu do komunity.		X		
3.2. Lidem se zdravotním postižením jsou poskytnuty všechny potřebné informace.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
3.2.a	Zařízení otevřeně, aktivně a objektivně poskytuje klientům všechny zásadní informace o celém procesu a výsledku transformace.	X			
3.2.b	Všechny zásadní informace jsou po obsahové i formální stránce pro klienty srozumitelné tak, aby si mohli utvořit představu o podobě změn a o životě v nových podmínkách.		X		
3.2.c	Vždy se ověřuje, jestli klient pro něj potřebným informacím porozuměl.	X			
3.3. Lidé se zdravotním postižením jsou aktivně zapojeni do rozhodování o procesu transformace.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
3.3.a	Klientům je poskytnuta pomoc a podpora tak, aby se mohli účastnit všech důležitých rozhodnutí v zařízení.	X			
3.3.b	Klienti jsou účinně zastoupeni v důležitých orgánech zařízení.			X	
3.3.c	Názory klientů jsou vždy brány v potaz, a pokud výsledné rozhodnutí není v souladu s jejich názorem, musí to být jasně odůvodněné.	X			
3.4. Rodinní příslušníci, blízké osoby, případně opatrovníci, jsou aktivně zapojeni do rozhodování o procesu transformace.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka

3.4.a	Zařízení zjišťuje okruh rodinných příslušníků a blízkých osob klienta, pokud si klient nepřeje jinak.	X			
3.4.b	Rodinní příslušníci a klientovy blízké osoby jsou zváni k rozhodovacím procesům, pokud si to klient přeje.	X			
3.4.c	Je-li toho klient schopen, rozhoduje o tom, jaké informace o něm, v jakém rozsahu a komu jsou poskytovány.	X			
3.4.d	Rodinné příslušníky a blízké osoby klientů, kteří si nejsou schopni takovou osobu vybrat (nebo nemohou dát najevo svoje preference), zařízení k účasti při rozhodování aktivně zve.	X			
3.4.e	U osob zbavených nebo omezených ve způsobilosti k právním úkonům jsou opatrovníci zváni vždy k důležitým rozhodnutím.	X			
3.4.f	U nezletilých klientů jsou rodiče, zákonní zástupci nebo osoby o ně pečující, případně orgány sociálně právní ochrany dětí, zváni vždy k důležitým rozhodnutím.	X			
3.4.g	Zařízení zjišťuje zájmy a potřeby rodinných příslušníků (případně i blízkých osob), spojené se začleňováním klientů do komunity, a pracuje s nimi.	X			

4. Předcházení další institucionalizaci

Cílový stav: Žádný člověk v nepříznivé sociální situaci není přijat do ústavu

4.1. Do ústavů se nepřijímají noví lidé.				
	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
4.1.a	Zařízení činí kroky k tomu, aby zřizovatel vyhlásil, že ústav nebude přijímat žádné nové klienty.		X	
4.1.b	Zřizovatel vyhlásí, že do ústavu nejsou přijímáni žádní další klienti.		X	
4.1.c	Zařízení zveřejní, že do ústavu nepřijímá žádné nové klienty.		X	
4.1.d	Nově přijímaní klienti jsou přijímáni jen do komunitních sociálních služeb.		X	

4.2. Lidé se zdravotním postižením (zájemci o sociální službu) jsou podporováni ve využití všech zdrojů umožňujících život v komunitě.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
4.2.a Zařízení informuje zájemce o sociální službu v ústavu o možnostech jeho podpory v komunitě: neformální pečovatelé, zájmové a občanské organizace, spolky, veřejně dostupné služby, komunitní sociální služby.	X			
4.2.b Zařízení informuje zájemce o sociální službu v ústavu o důvodech transformace, včetně vlivu ústavní péče na člověka.	X			
4.2.c Zařízení informuje zadavatele služeb o odmítnutých zájemcích o ústavní služby.	X			

5. Využití existujících zdrojů v komunitě a vytváření nových komunitních sociálních služeb

Cílový stav: Všechna potřebná péče a podpora lidí se zdravotním postižením opouštějících ústav je zajištěna v komunitě.

5.1. Lidem opouštějícím ústav jsou zprostředkovány již existující zdroje podpory v komunitě, včetně již existujících komunitních sociálních služeb.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
5.1.a Zařízení zjišťuje, jakou podporu bude klient při odchodu potřebovat.	X			
5.1.b Zařízení vyhledává veřejně dostupné služby a komunitní sociální služby a zdroje neformální podpory v obcích, kam klienti přicházejí.	X			
5.1.c Zařízení plánuje podporu klientů v komunitě tak, aby byla postavena na neformální podpoře a veřejně dostupných službách.	X			
5.1.d V případě nutnosti se zařízení zasazuje o uzpůsobení nebo vznik veřejně dostupné služby tak, aby byla dostupná i lidem se zdravotním postižením.	X			
5.1.e Již existující komunitní sociální služby jsou využívány pouze tehdy, když neformální podpora a veřejně dostupné služby nepokryjí všechny potřeby klientů opouštějících ústav.	X			

5.2. V případě nutnosti vznikají nové komunitní sociální služby podporující lidi se zdravotním postižením v tom, aby mohli žít běžným způsobem života.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
5.2.a Zařízení se zasazuje o vznik, nebo samo vytváří nové komunitní sociální služby jen tehdy, když existující zdroje podpory v komunitě nemohou naplnit potřeby klientů odcházejících z ústavu.	X			
5.2.b Komunitní sociální služby vytvořené zařízením jsou orientované na potřeby a cíle klienta.	X			
5.2.c Komunitní sociální služby poskytují klientům přiměřenou podporu tak, aby nejlepším možným způsobem rozvíjely kompetence a samostatnost klientů.	X			
5.2.d Komunitní sociální služby vytvořené zařízením podporují vztahy klientů s jejich rodinnými příslušníky a s blízkými osobami klientů.	X			
5.2.e Komunitní sociální služby vytvořené zařízením využívají práce dobrovolníků, zdrojů neformální podpory, organizací v místní komunitě.		X		
5.2.f Komunitní sociální služby vytvořené zařízením poskytují pomoc a podporu rodinám nezletilého klienta.	X			
5.2.g Komunitní služby vytvořené zařízením zjišťují zájmy a potřeby rodinných příslušníků (případně blízkých osob), spojené s životem klienta v komunitě, a pracují s nimi.	X			
5.2.h Komunitní sociální služby vytvořené zařízením jsou dostatečně finančně a personálně vybaveny.	X			

6. Uzavírání ústavu

Cílový stav: Ústav je zavřen.

6.1. Poskytovatel přestává v původním objektu poskytovat pobytovou sociální službu.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
6.1.a Zařízení činí kroky k tomu, aby zřizovatel rozhodl, že budova nebude využívána k poskytování sociálních služeb spojených s dlouhodobým pobytem.			X	Nový objekt

6.1.b	Zřizovatel zajistí, že budova ústavu není dále využívána k poskytování sociálních služeb spojených s dlouhodobým pobytem.			X	
6.1.c	Jsou zjištěny a řešeny dopady opuštění budovy a možnosti jejího dalšího využití.			X	

7. Vzdělávání a příprava na změnu

Cílový stav: Všichni účastníci transformace mají dostatečné znalosti a dovednosti pro proces transformace a život v běžných podmínkách.

7.1. Lidé z ústavu jsou připraveni na přechod do komunity.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
7.1.a	Zařízení zajišťuje, aby klienti získávali a upevňovali své dovednosti a kompetence potřebné pro život v komunitě.	X			
7.1.b	Klienti mají potřebnou a přiměřenou podporu pracovníků služby během celého procesu.	X			
7.2. Rodinní příslušníci, blízké osoby a opatrovníci jsou dostatečně připraveni na přechod člověka z ústavu do komunity.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
7.2.a	Rodinní příslušníci, blízké osoby klientů a opatrovníci jsou průběžně informováni, podporováni a vzděláváni tak, aby i pro ně samotné byl proces transformace zvladatelný a úspěšný.	X			
7.2.b	Rodinní příslušníci, blízké osoby klientů a opatrovníci jsou průběžně podporováni a vzděláváni tak, aby byli oporou klientů v jejich co nejvíce samostatném způsobu života.	X			
7.3. Další osoby, kterých se jakkoliv dotýká proces transformace, jsou dostatečně připraveny na podporu člověka se zdravotním postižením v komunitě.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
7.3.a	Zařízení podporuje a informuje nejbližší komunitu, kde bude člověk se zdravotním postižením žít.	X			

7.3.b	Zařízení se zapojuje do vzdělávání a informování pracovníků úřadů, soudců, lékařů apod., kteří jsou nedílnou součástí procesu změny, případně se zasadí o vznik takového vzdělávání.		X		
7.4. Personál ústavu je vyškolen v procesu transformace a v poskytování podpory v komunitě.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
7.4.a	Plány dalšího vzdělávání zaměstnanců jsou nastaveny v souladu s procesem transformace.		X		
7.4.b	Zařízení průběžně zajišťuje profesní rozvoj všech zaměstnanců v oblasti deinstitucionalizace a poskytování komunitních sociálních služeb.		X		
7.4.c	Uživatelé služeb, jejich rodinní příslušníci, případně jejich blízké osoby jsou zapojeni do vzdělávání profesionálů jako lektoři, kteří mohou účastníkům vzdělávání popsat vlastní zkušenosti.		X		
7.5. Pro vzdělávání a zvyšování kompetencí všech účastníků procesu transformace jsou využívány různé zdroje.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
7.5.a	Zařízení využívá externí zdroje vzdělávání.	X			
7.5.b	Zařízení vyhledává příklady dobré praxe mimo své zařízení, zejména v komunitních sociálních službách.	X			
7.5.c	Zařízení sdílí zkušenosti s dalšími poskytovateli sociálních služeb.	X			

8. Využití stávajících zkušeností a zdrojů

Cílový stav: Zdroje na zajištění komunitních sociálních služeb jsou dostatečné.

8.1. Zaměstnancům ústavu jsou vytvořeny podmínky pro jejich práci v nových službách, včetně rekvalifikace.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
8.1.a	Zařízení podle potřeb nové služby a v souladu s plánem transformace stanoví odpovídající počet a kvalifikační předpoklady pracovníků.	X			

8.1.b	Zařízení vyhodnotí schopnosti pracovníků pracovat v komunitních sociálních službách a určí odpovídající podporu a vzdělávání.	X			
8.1.c	Zaměstnanci jsou motivováni ke změně svojí pracovní role.		X		
8.1.d	Zařízení zajistí pracovníkům kvalitní podmínky pro přechod do komunitních sociálních služeb.	X			

8.2. Finanční prostředky související s poskytováním ústavních služeb jsou přesměrovány do komunitních sociálních služeb.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
8.2.a		X		
8.2.b			X	
8.2.c			X	

8.3. Majetek (objekty a vybavení) ústavu je využit na rozvoj a provoz služeb v komunitě.

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
8.3.a			X	
8.3.b			X	
8.3.c			X	
8.3.d			X	

9. Komunikace, osvěta, působení na klíčové osoby

Cílový stav: Proces transformace je přijímán odbornou i širokou veřejností.

9.1. Je zvyšováno povědomí veřejnosti o deinstitucionalizaci a o komunitních službách

	splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka

9.1.a	Zařízení má vytvořený komunikační plán, který určuje klíčové příjemce a stanoví klíčová sdělení a odpovídající prostředky komunikace.		X		
9.1.b	Komunikace je vhodně načasována a zohledňuje aktuální situaci.	X			
9.1.c	Zařízení se zapojuje do aktivit na podporu deinstitucionalizace.	X			
9.2. Komunikace o procesu změny je zaměřena zejména na změnu postojů vůči osobám s postižením.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
9.2.a	Komunikace se účastní lidé s postižením / klienti zařízení.	X			
9.2.b	Zařízení komunikuje s veřejností o příznivém vlivu transformace na život klientů.	X			
9.2.c	Komunikace odpovídá skutečnosti, snižuje nerealistická očekávání.	X			
9.2.d	Rizika a příklady špatné praxe jsou sdělovány otevřeně a tak, aby to přispívalo k úspěšné deinstitucionalizaci.	X			

10. Vyhodnocování procesu transformace

Cílový stav: Proces transformace je sledován, cíle procesu jsou vyhodnocovány a revidovány

10.1. Průběh transformace je vyhodnocován.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka
10.1.a	Jsou stanoveny a vyhodnocovány ukazatele plnění cílů transformace.	X			
10.1.b	Zařízení/zřizovatel zajišťuje řízení rizik transformace ústavní péče v péči komunitní.	X			
10.1.c	Do vyhodnocování transformace jsou zapojeni klienti.		X		
10.1.d	Zařízení vyhodnocuje, zda rodinní příslušníci a opatrovníci jednají v nejlepším zájmu klienta, a v případě potřeby dělá kroky v souladu s nejlepším zájmem klienta.	X			
10.2. Vyhodnocuje se, zda proces transformace vede ke stanoveným cílům.					
		splňuje	splňuje částečně	nesplňuje	poznámka

10.2.a	Výsledky hodnocení jsou zohledněny v dalším průběhu transformace.	X			
10.2.b	Podněty klientů a jejich rodinných příslušníků a blízkých osob jsou používány ke zlepšení transformace.	X			
10.2.c	Podněty zaměstnanců jsou používány ke zlepšení transformace.	X			
10.2.d	Podněty komunity a širší veřejnosti jsou používány ke zlepšení transformace.	X			
10.2.e	Výsledky hodnocení jsou zveřejňovány.		X		
10.2.f	Výsledky hodnocení jsou předávány zadavatelům sociálních služeb na území.		X		